

VILÁGOS SÁG

I. ÉVFOLYAM

AZ ERDÉLYI MAGYAR NÉPLAPJA

59. SZÁM

Harcos új esztendőt!

Harcos új esztendőt avatunk, a régítől pedig sok tanulsággal gazdagabban bucsuzunk. Az ő-esztendőben mindenekelőtt végképpen bizonyossá vált, hogy a népek békéjére törő fasizmus mind katonai céljai, mind világpolitikai szándékai tekintetében az emberiség legnagyobb csapását jelentette. Eppen ezért el is kellett buknia. Amit erejéből még az ujesztendőre is átment, az már csak a halárasújtottak végvonaglásaihoz hasonlítható. Utolsó erőfeszítéseivel azonban még sok kárt tehet. Eppen ezért az ujesztendőben az eddiginél sokkal keményebb, sokkal önmegtartózkodóbb harcra kell kezdenünk, hogy az emberiség békéjét mielőbb helyreállíthassuk.

Ebbe a harcra az ő-esztendő folyamán mi csak Észak-erdély felszabadulása óta kapcsolódhattunk bele cselekvően a demokráciák oldalán. Észak-erdély dolgozóit mindenekelőtt az elűzött náci-elleneségtől szétrombolt üzemek, utak és vasutak helyreállítási munkálataiból vették ki hősi részüket. Mindenfelé megindult a munka, de valljuk be, hogy ez a munka igen-igen a békére való készülőds hangulatába ringatott egyes rétegeket. Az ujesztendőben ennek a hangulatnak át kell tüzesednie a fasizmus ellen viselt háború feladataitól. Teljesen meg kell nyernünk a mi országainkat felszabadító Vörös Hadsereg s az oldalán harcoló szövetségesek bizalmát, hogy ha kell, fegyveres harcra is bevethessenek.

A harctereken innen való antifasiszta küzdelmeinkhez az irányt továbbra is a munkásegységfront szelleme és a Nemzeti Demokrata Arcvonal alaptervezete határozza meg. Töretlen egység minden téren a munkásság pártjai és szakszervezetei között, hogy a demokrata arcvonal célkitűzéseit megvalósíthassanak. Szűnjön meg az ujesztendőben a nemzeti elkülönülésnek legparányibb maradéka is. A béke alapjait a velünk és körülöttünk élő népek munkás együttműködésével s a fasizmusellenes könyörtelen harc fokozásával rakhatjuk le.

Csak úgy köszönhetünk rá egy valóban boldog ujesztendőre, ha sorainkból könyörtelenül kiűzünk minden sovíniszta uszítót, minden szabotálásra lankasztó csüggedezést, minden olyan tévhitet, mely a munkateljesítményt csökkentheti, vagy a demokráciára való hivatkozással azt hirdeti, hogy most már csak annyit dolgozunk, amennyi jól esik, hiszen most a magunk urai lettünk... Aki új világot, demokráciát akar felépíteni, az nem kezdheti a dolgát azzal, hogy zsebrevágja a kezét.

A fasizmus rombolásai arra kényszerítettek minket, hogy szinte az alapok lerakásával kezdjük az építkezést. Ennek tudatában kell nekivágnunk az ujesztendőnek. Hagyjuk az állami hovatartozandóság kérdésének vitáit és találgatásait. Olyan államunk lesz, amilyent építeni tudunk, annyi nemzeti és társadalmi szabadságunk lesz, amennyit munkával és fegyveres harccal a fasizmus, a sovínizmus ellen kiérdemlünk. Pohárköszöntők helyett fogadjunk egymásnak, románok és magyarok, harcos új esztendőt; hűséget a munkásegységfronthoz s a Nemzeti Demokrata Arcvonal célkitűzéseire. Hisszük és tudjuk: csakis ezzel a cselekvő hűséggel érthetjük meg, hogy 1945 valóban boldog esztendővé váljék.

Nagy István

Budapest népe örömujjongással fogadja

a felszabadító szovjet csapatokat

Házról-házra törik meg a német ellenállást Budán

Moszkvából érkezett jelentésekből megállapítható, hogy a Budán folyó utcai harcok egyre nagyobb méreteket öltenek. Az utcai harcra speciálisan kiképzett szovjet elit-csapatok Budapest nyugati részébe behatolva, házról-házra szorítják vissza a hitlerista csapatokat. Mint az egyik jelentés közli, máris számos utcát elfoglaltak s ezeket számos német hulla és eldobott katonai felszerelés borítja. Egy jelentés beszámol arról, hogy a németek valamennyi hidat felrobbantották. A királyi palota lángokban áll, a régi város-háza ugyancsak elpusztult. Budapest külvárosainak lakossága örömujjongással fogadja a felszabadító Vörös Hadsereget. A pincékből előbujnak a lakosok és nem győznek hálaílni a szovjet katonáknak.

A titkos Petőfi-rádió közlése szerint többszáz szovjet ejtőernyőst dobtak le Budapest belterületére, akiket a lakosság mindentűt teljes erővel támogat. Az ejtőernyősök jelentékeny része magyar.

Budapest beherítésével rengeteg érték, amit a németek el akartak rabolni, a főváros pályaudvarain rekedt. Így többek között vagonokba csomagolva, elszállításra készen az egyik pályaudvaron van a királyi palota és a Szépművészeti Múzeum kincseinek jelentékeny része, de rengeteg gép- és készáru is a pályaudvarokon maradt.

Moszkvai jelentés számol be arról, hogy Hitlerék valóságban megölték Budapestet katonasággal. Ezeknek most már semmiféle menekülési lehetőségük sincsen. Szálsai a legutóbb is színes plakátokon szólította fel a lakosságot sánecásásra. A pestiek azonban szabotálták a nyilas vezér parancsát, mire a németek fegyverrel kényszerítették a lakosságot munkára.

Mint a londoni rádió közli, Olber német hírnagyarázó tegnapi rádió-kommentárjában megállapította, hogy Budapest védelmének nincs többé katonai fontossága. A német propagandagépezetnek ezt a mondatát tulontul ismerjük. Minden nagy vereség beismerését ezzel szokták kezdeni. Természetesen ez csöppet sem fogja befolyásolni a hitleristák romboló dühét s bár semmiféle katonai értéke sincsen már Budapestnek, minden lehetőséget megtesznek, hogy a lehetőségeikhez képest minél jobban elpusztítsák a magyar fővárost.

Párkány, Visegrád, Szécsény a Vörös Hadsereg előnyomulásának új állomásai

A magyarországi arcvonalon a szovjet csapatok tovább nyomulnak előre. A Budapesttől északra levő nagy Dunakanyar térségében egyre jobban felmorzsolják az ott beszorított hitlerista erőket. Az itt folyó hadműveletek során felszabadult Visegrád, Dunabogdány, Tahitótfalu és Leányfalu. Esztergom magasságában a Duna és a Garam között a szovjet csapatok átkeltek a folyón, felszabadítva Párkányt és Párkány-nánát. Ezzel elérték a Komáromba, Érsekújvárra és Pozsonyba vezető lapályt. Balassagyarmattól keletre felszabadult Szécsény, fontos vasúti csomópont. Ipolyság térségében Ipolyföldemest és Szalatnyát érték el. A Losonc felé előretörő harcsoport Almágyot, Söregét, Bénát és Gömör-sidet érte el. Salgótarjától északra elfoglalták Somoskőujfalut és Somoskő községeket. A csehszlovákiai arcvonalon a szovjet csapatok mintegy 6,000 foglyot ejtettek.

Előretörnek az amerikai csapatok a német okfenzió térségében

LONDON (Rádió). Rundstaedt csapatai már három napja egyáltalán nem tudnak tért nyerni, sőt egyes pontokon az amerikai csapatok jelentékeny előhaladást tettek. A küzdelem igen hevesen folyik Rochefort birtokáért. Rundstaedt friss csapatokat irányított az offenzíva térségébe. Ezeknek felvonulását állandóan bombázzák a szövetséges légierők. Nagy repülőkörelek

Köln, Koblenz és Troisdorfot támadták. A Ruhr vidéken Schollenburg szintetikus olajtelepi ellen hajtottak végre nagy támadást. Nyolcszáz szövetséges bombázógép, kétszáz vadászgép kíséretében Bingen és Frankfurtot támadta igen jó eredménnyel.

Ausztriában Salzburg hadifontossága cél pontot támadtak. Olaszországból felszállt szövetséges légierők az utóbbi napokban ismételen bombázták a Brenner-hágón átvezető vasútvonalat.

Ismét amerikai katonákat végeztek ki a németek

WASHINGTON (Rádió). Az Egyesült Államok külügyminisztere a lehető legerősebb tiltakozást juttatott el a svájci kormányon keresztül Németországhoz, elfogott és lefegyverezett amerikai katonák

kivégzése miatt. Ugyanis megállapították, hogy a Malmédy mellett elfogott 130 amerikai katona közül a németek tizenötöt kivégeztek.

A kormányzetsági államforma elfogadását javasolta Churchill a görög királynak

LONDON (Rádió). Churchill miniszterelnök és Eden külügyminiszter Görögországi utjukról visszatérve az éjszaka folyamán minisztertanácsban vettek részt s itt beszámoltak görögországi tárgyalásuk cred-

ményéről. A minisztertanács után a görög király látogatást tett Churchill miniszterelnöknél, aki hír szerint azt a javaslatot tette a királynak, hogy fogadja le a kormányzetsági államformát.

A fegyverszünet megkötése lesz a magyar kormány első feladata

DEBRECEN, december 30. Az ideiglenes magyar nemzeti kormány néhány tagjának nyilatkozata jelent meg a debreceni Néplap december 25-iki számában. Dálnoki Miklós Béla vezérezredes leszövezi, hogy a kormány nem akar tétlen maradni s első feladatának azt tekinti, hogy fegyverszünetet kérő küldöttséget indíttson Moszkvába. Ugyancsak sürgető feladat a nemzeti hadsereg megszervezése. A külügyminiszter is a fegyverszünet azonnali megkötését tartja a legfontosabbnak, ugyanakkor Magyarország minden kapcsolatának megszakítását Németországgal s kivívni, amennyiben az lehetséges, Magyarország részvételét a háborúban. A földművelésügyi miniszter a földreform azonnali végrehajtását, Vörös János vezérezredes, hadügyminiszter pedig a demokratikus elveken felépülő új nemzeti hadsereg teendőit körvonalozta.

HIREK

Kaganovics Mihály
a népbiztosok tanácsának
helyettes elnöke

MOSZKVA, december 29. A Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetségének legfelsőbb tanácsa L. M. Kaganovicsot a népbiztosok tanácsának elnökhelyettesévé nevezte ki, felmentve őt a közlekedésügyi népbiztosi teendők ellátása alól.

Utódjait a közlekedésügyi népbiztosság élére a Szovjetunió legfelsőbb tanácsa Iván Vladimirovics Kovalev tábornokot nevezte ki.

*

KEDDEN délután rendkívüli kiadásunk jelenik meg a budapesti eseményekről. Ebben a számunkban közöljük majd a Központi Tanácsadó Testület legújabb határozatait is.

Istentisztelet az evangélikusoknál. Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor istentisztelet, délután fél 4 órakor úrvacsorával egybekötött 6-évi istentisztelet, január 1-én 10 órakor újévi istentisztelet lesz.

A kolozsvári I. foku Iparhatóság Kovács Gábor kolozsvári, Györgyfalvi-ut. 36. sz. alatti lakost, hiteles könyvszakértőt 39.730—1944. sz. alatt a „Lomási” Erdőipari Rt. Kolozsvár, Szabadság-tér 7. szám alatti céghez vállalatvezetőül kirendelte.

Felhívás. Felkérjük azt a férfit, aki a napokban érkezett haza Bacauból, hogy sürgősen közölje címét a Világosság kiadóhivatalával.

A hátrahagyott kizáró okot január 5-ig meg kell. Kolozsvár városi főispáni hivatala 2877—1944. számú rendeletével elrendeli, hogy minden városi adófizető 1945. évi január 5. napjáig, s minden községi adófizető 1945. évi január 15. napjáig köteles az 1944. évi közadót, valamint az 1943. évi első negyedévre eső, az 1944. évi kivétel alapján számított adóját kifizetni. Azok a kereskedők és iparosok, akik 1940. augusztus 30-ától 1944. október 11-ig hatósági intézkedés folytán zsidó üzlethelyiségeket áruval együtt birtokba vettek saját számlájukra való kiadásukat végezték, kötelesek az 1944. évre kivetett általános kereseti adójukat megfelelő összeget 1945. évre kivetett adójuk előlegeként, adóhátralékaikon kívül, 1945. január 15-ig kifizetni. A fizetési kötelezettségnek indokolatlanul való nemteljesítése az iparjogviszony megvonását vonja maga után. Az 1944. évi adókiutalások ellen benyújtott fellebbezések halasztó hatálya a mai nappal megszűnik. Az adóbeszedés és az adóbehajtás az 1944. évi október 11-én életben lévő jogszabályok szerint történik.

Ki tud róla? Dr. Gardó Endre zászlós és Balogh Géza hadapréd-ormester Majszin községben az „El-látó oszlopnál” teljesítettek katonai szolgálatot. Értesítsék aggódó szüleit, hogy családjukkal hol maradhattak le, Donáth Jolán címre, Deák Ferenc-utca 58 szám alá.

A Kommunista Párt Iszleménye. A Kommunista Romániai Pártjának északerdélyi tartományi bizottsága ezennel semmisnek tekinti 1945. január 15-től kezdődőleg mindazokat az igazolványokat és antifasiszta bizonyítványokat, amelyeket az Észak-erdélyi Tartomány vagy annak különböző helyi, illetőleg megyei bizottságai a mai napig kiadtak. Becserélésüket január 1-től kezdődőleg a párt Bartha Miklós utcai (13. sz.) II. emeleti helyiségében 9—12 óra között eszközlik.

Orvosi hír. Dr. Veress Ferenc bőrklinikai adjunktus magánrendelőjét ismét megnyitotta. Rendel. tör. és nembelegeknek d. u. 2—5-ig Mócsok-utja 13 szám alatt.

Halálozás. Ifj. Weinrich Rezső kereskedő váratlanul elhunyt. Temetése f. hó 31-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz a köztemetői kápolnából.

Szinházi napló

1 Külsőségeiben is méltó keretek közt, a város társadalmának impozáns jelenlétében zajlott le a kolozsvári Román Színház és Opera bemutatkozása. A művészek teljes odaadással tanuskodó munkájával a közönség lelkesége lehetővé tette, hogy kidomborodjék ennek a napnak messzire mutató társadalmi és művészi jelentősége. A műsor mindhárom pontja a színészi, illetőleg zenei minőség, az elmélyedő munka diadalát hirdette az üzemszerűen összecsapott műsorok felett. A közönség ünneplő tetszésnyilvánításában, a forró tapsok és ujjazások légkörében — hisszük — hosszú időre megpecsételődött a kolozsvári közönség és a kolozsvári művészek testvérisége.

Az estély hangulatát Gh. Enescu Román Rapszódija alapozta meg; a zenekar finom munkája máris eleven ígért volt a Paraszibecsület magas igényeket is kielégítő előadására.

A Vörös Menyasszony című egyfelvonásos Eftimiu to. mácsolásában hirt. adott a nagy forradalom előszelében ingadozó, kettéeselt egykori orosz ifjúságról, mely végül is a kitörni készülő viharban hangolódik össze.

A műsor nagy számának, a Paraszibecsületnek román és magyar művészgárdával való bemutatása olyan színvonalas volt, hogy nemcsak a román-magyar művész-együttműködés felett aggodalmaskodókat győzte meg gondoljait alaptalanságáról, hanem egyszersmind teljes művészi élménnyel ajándékozta meg a zenei műveltséggel rendelkezőket is s mint ilyen, utat mutatott az erdélyi jövő felé.

Adózzunk hálával mindazoknak, akik ez előadásban irányítólag vagy cselekvőleg résztvettek, elsősorban a Bretánoknak és Rónai Antalnak, akiknek az irányításban, rendezésben és a játékokban egyaránt oroszlan-részük volt.

A Vörös Menyasszony alakítói közül Pop Mihály lázas forradalmárja igen meggyőző alakítás volt; Bretan Judit szalonorradalmárnójából hiányzott a belső átélés hevülése; ebben a szerepében még nem tudta teljesen felszínre hozni a benne rejlő művészi kincseket; Bretan Endre ügyes árnyalásokkal érzékelte a forradalomtól még idegen, tévelygő poéta-jellemet.

A Paraszibecsület művészei között királynőien uralkodott Takács-Paula csodálatos Santuzzája, de Cornelián, Kallós József, Cappellaro Peris Ilona, Stefanidesz Ily is méltóan vett részt ebben a pazar zenei „udvar-tartásban”. Jékely Zoltán

A kolozsvári Gyógypedagógiai Intézet (Rákóczi-ut. 1—3) január 3-tól kezdve működését újra megkezdi. Az intézet igazgatósága felhívja a Kolozsvárt, vagy vidéken lakó tanítványainak szüleit, hogy gyermekeiket erre a napra intézetünkbe hozták be. A szokásos ágy- és ruhanyelvények mellett a szülők kell gondoskodjanak gyermekek ellátásának lehetővé tételéről is, ezért hatósági áron számítva, havi 80 pengő értékű ételmiszert is hozzanak be, illetve ezeknek a mennyiségeknek a további hónapra való beszállításáról jóelőre gondoskodjanak. Indokolt esetben a szegénysorsuk kedvezményben részesülhetnek. Az igazgatóság.

Állami leánygimnáziumi tanulók figyelmébe. Felhívjuk az állami leánygimnázium növendékeit, hogy vasárnap, december 31-én d. e. 11 órakor a sétatéri leánygimnázium épületében jelentkezzenek. Tankerületfőigazgató.

Köszönetnyilvánítás. Ezúton mondok hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen fértiem temetésén résztvettek. Cserey Józsefné, nyugalmazott postafelügyelő özvegye és gyermekei 2091

2 Az új szellemű színjátszás útjait kereső Szabad Színpad az ünnepek alatt a Színkörben mutatta be első műsorát: három egyfelvonásost. A Duszgazdag bibliai történetének előadása nem halott azzal a drámai erővel, amivel a népi játékok minden korban és minden nemzetnél hatni szoktak. A rendezés javára kell azonban írunk, hogy inkább nem játszották meg a szerepeket, s mint hamis alakításokat nyújtottak.

Madách Imre Civilizátorát a rendezés erősen aktualizálta, ami által a darab propaganda-hatásban sokat nyert, de más oldalon az évszázados nemzeti kérdés vesztett történeli súlyából. Az együttes tagjai között határozott belső összhang jött létre, ami kifelé meggyőző erővel hatott. Csökkentette azonban ezt a meggyőző erőt Régent István elhibázott Strom civilizátorra. Hitler-paródiának készült, de inkább Chaplin-másolatnak sikerült alakítása nem tudta érzékelni azt a veszedelmet, amit a pángermán imperializmus jelentett szellemi, majd ma a hitlerizmus formájában államjogi és társadalmi téren nemzetünk számára. A darab biztos alapot kapott Bató Domokos jól kiegyensúlyozott magyar gazda-alakijában. Külön meg kell dicséretünk szép és értelmes ki-ejtését. Sok színt vitt a játékba Jánosy Zelmá jó mozgásával. A rendezés ujszerűségével utmutatás az új színjátszás felé.

A legsikerültebb előadás Tömörkényt István Barlanglakók című kis darabjának bemutatása volt. Ebben a szereplők művészi alakítása drámai feszültségeket hozott létre. Helyesen fogták fel szerepüket és megtalálták helyüket a darabban. Jancsó Adrienne a darab realista beállítottságának megfelelően remek naturalista alakítást adott a proletárrasszony megtestesítésével. Bara Margit a barlang mélyéről a fény felé törő fiatal lány alakját művészi hitellel eszményesítette. Szilágyi Zoltán a korcsmázó legény összeütközését az apjával meg-rázó drámai erővel hozta ki. Bánhegyesi Sándor erdőmestere jól meg-alapozott alakítás volt. Kiss László a munkás-paraszt alakját komoly elmé-lyüléssel alakította, bár azonban, hogy a népszínművek nyomán a népi lelket kissé romantikusan fogja fel. Maszkja, mozgása mintha csak Munkácsy siralomházi betyárját mintázta volna s beszédmodora is ennek felelt meg. Régent István a bojtár szerepében jó alakítást nyújtott.

A rendező Szendrő Ferenc erős kézzel fogta össze művészi egységbe a polgári színművészt, a műkedvelőt és a munkásszínjátszót.

Jablánczy László

Felhívás. A KMTE január 1-én délután 2 órakor a klub helyiségében (Deák Ferenc-utca 11 sz. alatti) teadélután rendez, melyre tisztelettel meghívja a közönséget.

Felhívás. A KMTE si és turisztikai szakosztálya január 1-én fél 3 órakor a klub helyiségében, Deák Ferenc-utca 11 szám alatt vezetőségi ülést tart. Kéri a szökök megjelenését.

Szolgáltatás gyógyszerértékesítés december 30-tól január 5-ig. Szentháromság gyógyszerértékesítő, Unió-utca 2. Keresztelő Szent János gyógyszerértékesítő, Deák Ferenc-utca 9. Minerva gyógyszerértékesítő, Dózsa György-utca 35. Farmacia Valahilor gyógyszerértékesítő, Heltai-utca 3.

Jámbor tánci koléban, Unió-u. 21 sz. alatt (Redout) dec. 31-én és újév első napján d. u. 2 órakor táncdélután kezdődik.

A kolozsvári gyógyszerész-kollégium tisztogató bizottsága megkezdte működését. A gyógyszerészek politikai múltjára vonatkozó minden terhelő adatot aláírással, zárt borítékban „Keresztelő Szent János” gyógyszerértékesítő (Deák Ferenc-utca 9.) utján kell eljuttatni a tisztogató bizottsághoz.

Felemelték a vizdíjat. A Városi Víz-és Csatornaművek Igazgatósága közli, hogy november 1-i hatállyal a víz-és mellékdíjakat 125 százalékkal, a csatorna és mellékdíjakat pedig 115 százalékkal felemelte. Az eddigi és a felemelt díjak közötti különbözet felét a háztulajdonos a bérlőre háríthatja át.

A nézőknek január 2-án, keddeh délelőtt fél 10 órakor taggyűlést tartanak Karolina-tér 9. I. em. alatt.

Étesítés. A kolozsvári I. foku Iparhatóság Palotai Jenőné Kolozsvár, Türr-utca 6 sz. alatti lakost 109.984—1944. számú véghatározata értelmében a Gilovics és Palotai cég, Szabadság-tér 15 sz. textiltüzetlebe vállalatvezetőül kirendelte.

Eljegyzés. Tóth György műszerész és Székely Emma városi tisztviselő december 24-én tartották eljegyzésüket. Minden külön értesítés helyett. 2066

Január 2-án megkezdem a zeneoktatást kottából, naturból pedig hat hónap alatt tanírom garancia mellett. Hegedű van. Sztojka Lajos, Agyagdomb-utca 14.

Orvosi hír. Dr. Vasvári Sándor rendelését Széchenyi-tér 9 szám alatt megkezdte. Rendel. d. u. 4—5. 2088

A Dermata-gyár vezetésének és munkásságának, valamint a rokonoknak és ismerősöknek, akik Hecht Dezső temetésén résztvettek és méretetlen fájdalomukat meleg részvétükkel enyhíteni segítették, őszinte szívből jövő hálás köszönetet mondunk Hecht-család.

A Munkaközvetítő Hivatal közleménye. Munkát kaphat: 2 lakatos, 2 bádogos, 1 vízvezeték- és villanszerelő, 2 cipész, 1 csizmadia, 2 kéményseprő (vidéki), 1 háztartási alkalmazott nő. Munkát keres: 1 lakatos, 1 géplakatos, 1 kazánfűtő, 1 gőzgépész, 1 kőfaragó, 3 asztalos, 1 építkezési és műszaki rajzoló, 1 betonos, 4 gyári munkás, 1 napszámos, 1 tisztviselő, 1 kereskedő, 1 házmester, 1 állászt, 1 szolga, 1 butorfényező, 1 gyógyszerértékesítő laboránsnő, 1 kávéfőző, 1 szállodai segédmunkásnő, 6 gyári munkásnő, 3 tisztviselőnő, 1 ápolónő, 1 nevelőnő, 13 háztartási alkalmazott nő. Érdeklődni lehet Malinovszki-tér 5 szám alatt, a Munkaközvetítő Hivatalban.

Halálozás. Idős Klósz József hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése december 31-én 2 órakor a temetői kápolnából lesz. A gyászoló család. 2137

A férfiszabók és kelmőestők szakosztály hétfőn, január 1-én fél 10 órakor taggyűlést tart az Ipari-terület helyiségében. Tagsági könyvét hozza mindenki magával.

A forráspári munkások szakszervezete felhívja tagjait, hogy kedden, január 2-án délután 3 órakor a szakszervezetben tartandó tisztújító gyűlésen jelenjenek meg.

Női előadás. A Magyar Népi Szövetség női szakosztálya kedden, január 2-án előadást tart a Farkas-utca 7. szám alatti helyiségében. Az előadás címe: A nő és a gyermek helyzete a Szovjetunióban.

A kolozsvári és kolozsmegyei bíróságot tsz og-tó bizottság megkezdte működését. A bizottság felhívja mindazokat, akik valamelyik kolozsvári vagy kolozsmegyei bíróra vagy ügyészre vonatkozó terhelő adat birtokában vannak, hogy azokat a bizottságnak január 5-ig jelentsék. A bejelentéseket sajátkezűleg kell aláírni és pontos lakcímmel ellátva, zárt borítékban a kolozsvári illetőltábla 61-es szobájában hétköznapokon 9—13 kell leadni.

Eljegyzés. Brecht Melánia és János György jegyesek. Minden külön értesítés helyett. 2106

A Városi Színház műsora:
December 31-én délelőtt 11 órakor: Mágnás Miska.
December 31-én d. u. 3 órakor: Marica grófnő.
Január 1-én d. u. 3 órakor: Ember a hid alatt.
Január 2-án d. u. 3 órakor: Ember a hid alatt.

Miért szükséges a tisztogatás?

1944 október 11-én, amikor a felszabadító Vörös Hadsereg bevonult Kolozsvárra, egy csapásra eltűntek a fasiszták. Mind demokraták lettek. Demokraták, munkásbarátok vagy legalábbis zsidóbujtatók. Tenyérnyi széles vörös karszalagokkal sétáltak és boldog-boldogtalannak mesélték a saját hősiességük történetét, hogy milyen bátran is szállottak szembe az elmúlt rezsim fasiszta terrorjával. Persze, azzal nem dicsekedett egyik sem, hogy fizető tagja, körzetvezetője, bizalmija, főcsahosa volt a különböző jobboldali pártoknak, akik elekvőleg vagy Lünös passzivitással segítette elő az elmúlt rezsim programjának a megvalósítását; segített meghosszabbítani a háborút, megsemmisíteni a demokratikus munkásszervezeteket, kiirtani a zsidókat és minél mélyebbre ásni a szakadékokat az itt élő nemzetiségek között. Ezek a „demokraták” a reakció szelének legkisebb fuvallatára ismét kitűznék zorított keresztjeiket, felöltöznék sokszínű ingeiket és maradnának amek voltak, a társadalom ellenségei. Szükséges tehát a „purifikáció”, a társadalom megtisztítása a fasiszta elemektől és a háborús bűnösöktől. Követeli ezt a végre szabadon megnyilatkozó közvélemény, de kötelezővé teszi egyrészt a jogforrásunknak tekintett szovjet-román fegyverszüneti szerződés, másrészt a közigazgatásunk szellemét meghatározó Nemzeti Demokrata Arcvonal alapokmánya is.

Bukaresti intézkedések

Az állami apparátus megtisztítását Romániában Patrăşcanu igazságügy-miniszter kezdte meg. Leküzdve a kormányon belüli elemek ellenállását, kihozta a közalkalmazottak tisztogatásáról szóló törvényt és maga járt elől jó példával, amikor elsőnek a Semmitűszék elnökét mozdította el állásából. A közigazgatás megtisztítása azóta is folyik.

Ujabbban a román Munkaügyi Minisztérium készítette el egy törvényjavaslatot a magánalkalmazottak purifikálásáról. Nem tudjuk, hogy törvényerőre emelték-e, azonban határozott állástoglalása méltóvá teszi arra, hogy például állítsuk magunk elé.

Kikre vonatkozik a tisztogatás?

A javaslat 1937 december 20-tól, tehát a karlista diktatúra kezdetétől tanúsított magatartást vizsgálja felül a hatáskörébe utalt magánalkalmazottaknak, munkástól a vezérigazgatóig. Állásvesztésre ítéli mindazokat akik:

1. a néptől idegen érdekeket szolgálva, bármilyen formában a hitlerizmus és a fasiszta szolgálatában állottak;
2. bármilyen politikai, katonai jellegű, fasiszta vagy hitlerista szervezetben harcoltak, vagy bármilyen módon előkészítették a fasiszta jellegű diktatúrák uralomra jutását az országban;
3. megakadályozták a munkásság követelményeinek kielégítésére irányuló mozgalmakat, feljelentve, befolyásolva vagy megfenyegetve a munkásság képviselőit vagy védőit a kollektív bérharcok alkalmával.

Gyorsított eljárás után — munkaszolgálat!

A tisztogatást a Munkaügyi Minisztérium részéről kinevezett bizottságok végzik. A bizottság marasztaló ítélete ellen a vádlott felfolyamodással élhet. A felfolyamodásnak csak formai okokból van helye — az ügy érdemi részére nem térhet ki. A felfolyamodásban is a Munkaügyi Minisztérium által kinevezett bizottság ítélkezik. Azonban mind az első, mind a másodfokú bizottság tagjait a Szakszervezetek Központi Bizottsága ajánlja a minisztériumnak. A bizottságok hivatalból állítják össze azoknak a nevsorát, akik a fenti elvek alapján tisztogatási eljárás alá esnek, vagy akik ellen

bármilyen nagykeru személy ilyen indítványt tesz.

A bizottság 6 hónaptól 3 évig terjedhető munkából való kizárást ítéli a vétkest. A kizárási határozat az elítélt szakmai képesítését is felfüggeszti az ítélet tartamára és a kizárt személyek csak közérdekű állami munkaszolgálatot végezhetnek. A bizottságok hatósági jelleggel vannak felruházva és ítéletüket a munkaadó három nap alatt köteles végrehajtani. Az ítéleteket a hivatalos lap közli. A munkából kizárt személynek sem felmondási, sem végkielégítési joga nincs. Ha a munkaadó az ítéletet nem hajtja végre, 1-től 5 évig terjedhető lörtön és 100.000-tól 5.000.000 lejig terjedő pénzbüntetésre ítélhető. Ha az illető személyen az összeg behajthatatlan, úgy az érdekelt vállalat kötelezhető 100.000 lejtől 10.000.000 lejig terjedhető pénzbírság fizetésére.

Ennyit röviden a román törvényjavaslatról.

Mi a tennivaló Északerdélyben?

Amint tudjuk, Északerdélyben is megindult a tisztogatási akció, azonban minden hatósági intézkedés és irányítás nélkül, mint a népakarat sponán megnyilatkozása. Városunkban a Szaktanács is magáévá tette az ügyet és értékes kezdeményező

munkát végzett. Most jelölt ki a Központi Tanácsadó Testület is egy ötös bizottságot a tisztogatóbizottságok munkájának felülvizsgálására és összehangolására.

Ilyen körülmények között természetes, hogy ez a nagy körütekintést és határozottságot igénylő akció csak nehezen haladt előre. Különösen áll ez az értelmiségieknél járó bizottságok munkájára, míg a magasabb politikai érzékkel és harcos multtal bíró munkásság kiküldöttei tudtak és mertek erélyes intézkedéseket fogantatosítani.

Szegezzék le — amint a bukaresti törvényjavaslat is tette — azokat az elveket, amelyek alapján valaki a munkából kizárandó. Ne hozzanak a bizottságok erélytelen határozatokat, amik egy gimnáziumi önképzőkör hangulatát teremtik meg. Vagy elítélendő valaki társadalomellenes, bűnös tettei miatt s akkor zárják ki a munkából és akadályozzák meg abban is, hogy tovább folytathassa társadalomellenes tevékenységét, vagy nem és ebben az esetben végezze a munkáját tovább és segítsék hozzá szakértésai ahhoz, hogy a mult hibáiból felemelkedve, hozzáidomulhasson demokratikus társadalmunkhoz.

Szervezzenek a hatóságok közérdekű munkasalakulatokat és osszák be ide azokat az elemeket, akiket a

tisztogatóbizottságok a munkából való kizárára ítélték. Mert kétségtelen, hogy ezek, már bosszúból is, hatványozott mértékben fogják folytatni kártékony működésüket. Ill emberi bánásmód és hasznos munka mellett várják ki a háboru végét, mert addig nem lehet a háborúszag rendjét és a termelés folytonosságát jelenlétükkel veszélyeztetni.

Közölje a sajtó nemcsak a kizártak neveit, hanem a különböző bizottságok elvi jelentőségű határozatait is, hogy egységes joggyakorlat biztosítsa az egyforma és igazságos eljárást.

Hozzanak büntelő szankciókat a kizárást megtagadó munkaadó ellen, de szabályozzák azokat az eseteket, amikor a munka zavartalan fenntartása érdekében munkahelyükön maradhatnak olyanok, akik külön purifikálandók lennének. Milyen óvó intézkedések alkalmaztassanak ezekkel szemben?

Végül állapítsanak meg egységes eljárási szabályzatot az összes tisztogató bizottságok számára, mert nem vészbiróságokra van szükség, hanem demokratikus eszközökkel dolgozó testületekre, melyek politikai tisztánlátással a társadalom érdekében végzik feladatukat, hogy eleget tegyenek a fegyverszüneti szerződés és a közvélemény akaratának.

Várakozással tekintünk a Központi Tanácsadó Testület ötösbizottságának munkája elé és reméljük, hogy az eredményes lesz.

Az újjáalakult EMKE kebelében demokratikus népnevelésügyi tanács létesül

A kossuthi hagyományok szellemében zajlott le az EMKE tisztújító közgyűlése

KOLOZSVÁR, december 30. E hó elején az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület — az EMKE — itt maradt vezetői és az egyesület barátai értekezletet tartottak s nyilatkozatot fogalmaztak meg, melyben elítélik az egyesület 1941 március 15-e után folytatott demokratáellenes működését. Ilyen előzmény után tartotta meg az EMKE szerdán délután évek óta alapszabályellenesen elmaradt tisztújító közgyűlést a Református Teológia tanácstermében.

A közgyűlést az őz Sándor József, az EMKE megalapítója nyitotta meg. Rövid megnyitó beszédében vázolta azokat a főtevézőket, amelyek ez előtt pont 60 évvel az EMKE-t életre hívták. A kiegyezés utáni Erdély közművelődési, közgazdasági és szociális kérdéseivel ugyszólván senki sem foglalkozott. Pedig a helyzet igazán siralmas volt. Jellemzőképpen említette meg Sándor József, hogy az alapítás évében Erdély 16 vármegyéjének 2597 községében csak 111 állami elemi népiskola volt, de Háromszék és Udvarhely megyékben csak 3. Kolozsvárt, Marosvásárhelyt, a megyei városokban és Csik megyében pedig egy sem. Így nézett ki a közoktatás. A közgazdasági viszonyokat a hitelügy akkori állása jellemzi: hilelt csak 120—350 százalékos kamattal lehetett kapni. A szociális nyomor enyhítésére egyelőre — orvoshiány miatt — talán még gondolni sem lehetett. Ilyen általános életviszonyok hívták életre 1835-ben az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet. Az EMKE vagyonát kizárólag társadalmi uton, a tagok adományaiból gyűjtötte s a vagyonból épültek aztán az EMKE-iskolák, fizették a tanítókat és segélyeztek orvosi és más pályákra készülő fiatalokat.

Asztalos Sándor dr. ügyvezető elnök előadta, hogy a tulajdonképpeni EMKE 1941 óta ugyszólván semmi működést nem fejtethet ki a felülről irányított Elnöki Osztály reakciós tevékenysége miatt. Kitért arra is, hogy milyen nehézségekkel kellett megküzdenniük azért, hogy megmentse az egyesület ingó vagyonát a Pestre való elszállítás elől.

Ezután a közgyűlés a jelölőbizott-

ság javaslata alapján megválasztotta a következő tisztikart: Elnök Sándor József. Alelnökök dr. Tavasz Sándor és Nagy István. Ügyvezető elnök dr. Asztalos Sándor. Szakosztályi elnökök: Puskás Lajos a társadalmi szakosztályon, Balogh Edgár a közművelődési szakosztályon és dr. Rajthy Tivadár a közgazdasági szakosztályon. Főtájtár Kiss Jenő. Pénztáros Venczel László, ellenőr dr. Nemes István, jogtanácsosok dr. Sárly István és dr. Erszényes Samu, számvizsgálók dr. Csorján Márton és dr. Tunyogi Csapó Gyula. Muzemőr Orosz Endre. Választmányi tagok: Sándor Imre dr. római katolikus püspöki helytartó, Vásárhelyi János dr. református püspök, Entz Géza dr. műlörténész, Jordáky Lajos, a Szakszervezeti Tanács főtájtára, Józán Miklós unitárius püspök, Kovács Ferenc tanító, György Lajos dr. tanár, idősb Hadházi Sámuel földész, Szaniszló Zoltán kisiparos, Tar Károly munkás, Szabédi László író és Hadházi Sándor főigazgató.

Az új vezetőség nevében Balogh Edgár mondott programbeszédet. Emlékeztetett arra, hogy az EMKE a Függetlenségi és 48-as Párt hazafias légkörében keletkezett s egyik legfőbb feladatául Erdély iparosítását és a székely fiatalok ipari pályákra való előkészítését tűzte ki maga elé. Ezeket a hagyományokat újították fel Kolozsvár magyar dolgozói, amikor 1941-ben, élükön Józsa Bélával bekapcsolódtak az EMKE újjászervezésébe s egy márciusi ünnepeken a nemzeti függetlenség, a demokratikus szabadságjogok s a társadalmi haladás mellett tüntettek, szembefordulva a gyarmatosító nagynémet politikával és annak magyar fasiszta kiszolgálóival. Az újjászervező kísérletet leverték s még az alapító Sándor Józsefet is kiszorították a vezetésből. Az EMKE a kormánypolitika függvénye lett, s csak ma, felszabadulásunk után, nyílik újra alkalom az EMKE kossuthi hagyományainak felújítására.

— Az EMKE ezentul — mondotta Balogh Edgár — a feltörekvő magyar néptömegek közművelődési szervezete lesz, s olyan népnevelési

tanácsnak ad majd hajlékot, amely közös feladatokra tömöríti az erdélyi magyar tudományos szervek, a tanítószék, a nép között élő lelkészek s az öntudatos földművesek, iparosok, munkások képviselőit.

A szónok külön is kiemelte az ipari haladásra való nevelés korszerűségét, majd rátért az EMKE hagyományos szóróanyag-munkájára is. Az utóbb eltelt esztendőben e téren is megtagadták Kossuthi demokratá szellemét és az uszítás, erőszakos áttérítés, vérvizsgálat és elnemzetellenítés eszközeivel akarták a magyarság számát mesterségesen szaporítani, csupa olyan eszközzel tehát, amellyel azelőtt a román szovinizmus élt a magyarsággal szemben a trianoni korszak hírhedt székelyföldi zónáin. Az ilyen nemzeti-ségi politikának örökre befellegzett Északerdélyben s a demokratikusan újjáalakult EMKE a románság közt élő szóróanyagmagyarság megőrzésével és felkarolásával többet nem szakadékokat akar vonni, hanem éppen ellenkezőleg: hidat akar venni a magyar és román nép közé.

Végezetül is Balogh Edgár az újjászületett EMKE üdvözlését tolmácsolta az ASTRA vezetőinek, méltatván az erdélyi románság e régi nagy közművelődési szervezetét. Mindkét kultúregyesülés, az EMKE és az ASTRA is, népeink haladó vágyából sarjadt, mindkettőt eltérítette eredeti célkitűzésétől a fasiszta befolyás és mindkettőnek módja nyílik ma arra, hogy népeink közös felemelkedése érdekében a testvériesülés és demokrácia közös útjára lépjen.

Sándor József elnök meghatódtan mondott ezután köszönetet a személye iránt megnyilvánult bizalomért s maga részéről is felhívta a figyelmet arra, hogy az EMKE eredetileg is az ASTRA román közművelődési programjával testvéri egyetértésben működött.

A demokratikus szellemben újjászerveződött EMKE rövidesen megkezdí széleskörű közművelődési tevékenységét.

AZ INAS IS EMBER!

A tanoncok jobb életlehetőségeiért küzd az Ifju-szaktanács

A nagy változás után megmozdult Kolozsvár egész társadalmát. Minden réteg elmondotta, mi fáj neki, milyen sérelem értel a multban a fasiszták részéről és hogyan képzelik a város és egész Erdély jövőjét elrendezni, ahol bekérem és jólétben élhetnének majd az emberek. Megmozdultak az ifjúságok is és lassanként megmozdult az egész ifjuság — élén a Kommunista Ifjak Szövetségével — hogy követelje az ifjuságnak a munkához, a kulturához és az emberi élethez való jogát.

Csak az inasok helyzetéről nem lehetett hallani eddig semmit sem, mert?

Hiszen ők voltak mindig a legnyomorultabbak, meg őket szipolyozták ki mindig a legjobban; őket használták ki a leglelkiesmeretlenebbül embertelen munkaadók. Öreg munkatársainál őket százszor jobban kihasználják, panaszaikat sokkal kegyetlenebbül nyomták el: veréssel és szitkokkal.

Vajjon ez ma már nem volna így? Vajjon a mesterek már mind úgy bánnak a tanoncokkal, mint ahogy fiatal gyermekekkel kell bánni: nem vernék, nem szidnák már őket, nem dolgoztatnák napi 10 és 12 órát és rendesen fizetnék őket munkájukért?

Napi 22 óra munkaidő

— Nem — feleli egy fiatal barátunk, aki a város egyik közismert pékműhelyében inaskodik.

— Nem, — mondja határozottan — az inasok helyzetén semmi lényeges változás nem történt. Azok a mesterek, akik az ifjúságok rémei voltak, megszédültek ugyan egy kicsit, elcsöndesedtek, mert már nem állanak a hátuk mögött a fasiszták, akik ezeket a munkáshajcsárokat pártolták, de azért még mindig ugyan lenyegében, mint a multban: a munkást nem embernek, hanem kutyának nézik! Eddig nálunk a pékségben éjjel fél 12-től másnap déli 12, vagy 2 óráig dolgoztunk. Gyakran megtörtént, hogy a napnak 24 órájából 22-öt a legnehezebb munkában töltöttük el. A munkások szervezkedésének eredményeként azonban itten némi javulás állott be. Most már csak reggel 6-kor kelünk és délután 4—5 órára fejezzük be a munkát. Ezt a csekély kis javulást azonban kizárólag az idősebb munkatársaink szervezkedésének lehet köszönni. Az inasok gazdasági helyzetében nem történt változás. Második éve dolgozom már a műhelyben és a fizetésem hat pengő egy hétre. Másik tanuló társam, aki már harmadik éve dolgozik a szakmában és ugyanazt a munkát végzi, mint egy rendes pékség, heti nyolc pengő bért kap.

Házibörtönbe zárták az inasokat

Bármerre megyünk, mindenütt ugyanaz a kép fogad bennünket, ugyanazok a keserves panaszok. A fiatal inasgyermekek sérelmeivel, panaszaival köteteket lehetne megtölteni. A fasiszmus ugyanis azokat támogatja, akik verték és szidalmazták a tanoncokat. Azokat védte, akik ingyen dolgoztatták ezeket a fiatalokat, azokat pártolta, akik nehéz "trogermunkákra" használták fel őket.

Az urigyermekek ebben a korban még játszadoztak, még iskolába jártak, amikor a dolgozó ember gyermekei már a mázsás terhekkel, a piszkos műhelyekkel, a nehéz testi munkával, a korahajnali felkeléssel, a sivár és örömtelen élettel ismerkedtek. A fiatal munkásgyermekek hiába kért valamit a nehéz munkáért, amit végeztek vele. És hogyha még panaszkodni merészkedett a mostoha sors, a rossz bánásmód miatt, akkor azt mondták rá, hogy lázít, hogy bűdös kommunista és az üzem házbörtönbe zárták be.

Igy bánt akkor magyar a magyarul, így bánt akkor magyar a munkással. És még ezek azt állították magukról, hogy ők mindenekelőtt a magyarságot védik!

Vajjon azok a munkásgyermekek,

Munkabér jár az inasoknak is

Igy bántak a magyar fasiszta urak a magyar munkásifjusággal. Miután Kolozsvár felszabadult, ezeknek a hasáskodó munkáshajcsároknak lejjebb szállt egy kicsit a hangjuk. Ott, ahol a munkásság szervezkedni kezdett, rögtön érezhetővé vált a javulás az ifjúságok és az inasok életében is. Először is a munkaidőt mindenütt nyolc órában határozták meg, hogy elejét vegyék a visszaéléseknek. A Husárugyárban most már heti 25 pengőt fizetnek az első éves tanoncoknak, heti 50 pengőt a másodikéveseknek és 75 pengőt a harmadéveseknek, valamint teljes ellátást. Az Acélárugyárban heti 30 pengőt fizetnek mind az első-, mind a második- és harmadéves inasoknak és semmi ellátást. Mindezt azonban nem az inasok harcolták ki saját maguknak, hanem idősebb munkatársaik. Ott, ahol maguk az ifjúságok és az inasok is szervezkedni kezdtek, ottan hamarosan meg is mutatkozik az eredmény. Az inasok rengeteg sérelme közül egyike a legnagyobbak, hogy a szakmán kívül használják fel őket munkára úgy, hogy a szakmájukat csak akkor kezdik jóformán megtanulni, miután felszabadultak.

Igy volt ez eddig a vasutnál is. A tanoncokat kint dolgoztatták a pályán, a vonalon úgy, hogy az ipari szakmát nem tanulhatták ki. A felszabadulás után egy inasküldöttség kereste fel Vintila műhelyfőnököt, arra kérvén őt, engedje meg az inasoknak, hogy mehessenek le a műhelybe szakmájukat tanulni. A műhelyfőnök az inasok kérését megtagadta, közben azonban a vasutas ifjúságok megalkották az Ifju-szaktanácsot és az kiharcolta, hogy az inasok bejuthassanak a műhelybe szakmájukat végezni.

Az inasok maguk kell harcoljanak jogaikért!

A munkásifjuságnak rengeteg olyan sajtósági sérelme, problémája van, amelyet a felnőttek nem ismernek, amelyeket csak úgy lehet megoldani, ha az ifjúságok és az inasok maguk harcolnak értük.

Ennek a célnak az érdekében alakult meg a Kommunista Ifjak Szövetsége, valamint az egységes szakszervezetek kezdeményezésére az Ifju-szaktanács. Az első feladatuk tűzte ki az inasok helyzetének megjavítását.

Az Ifju-szaktanács annak az alapokmányának az alapján dolgozik, amelyet a Kommunista Ifjak Szövetsége központi bizottsága dolgozott ki az ifjuság demokratikus egységének megteremtése érdekében. Ennek legelső pontja a fasiszmus-ellenes harcra tesz fogadalmat. A fasiszmus-ellenes harc nem üres frázis az Ifju-szaktanács számára, hanem harcot jelent mindazoknak az igazságtalanságoknak a megszüntetéséért, amelyekkel a fasiszták az ifjúságokat és inasokat sújtották. A fasiszmus-ellenes harc akkor lesz valóban eredményes, ha nem lesznek többé olyan mesterek, akik verik és szidalmazták az inasokat, ha a lakhelyek nem lesznek többé rideg és ijesztő kasszárnyak, hanem a fiatal inasok igazi otthonai, ha nem fognak többé előfordulni, hogy a fiatal munkásgyermekeket napi 12—14 órát dolgoztassák heti 1 pengő 80 vagy 6 pengő bérért.

Mert az a szó, hogy "fasiszmus", azt jelentette az ifjúságok és az inasok számára, és az a szó, hogy "harc a fasiszmus ellen", azt jelenti, hogy harcolnunk kell az ellen, hogy az ne mondhasza többé így.

akiknek a hátán egy Schusztter Walter nevezetű üzemvezető füstölő-botokat tört el a Husárugyárban, nem voltak magyarok? Magyar fasiszták voltak azok is, akik ebben a városi husüzemben reggel 6 órától este 10 óráig dolgoztatták a fiatal munkásokat és még az egyetlen vasárnapjukat sem hagyták meg nekik. Akkor is zsirt kellett olvasztaniok, sőt még karácsony másodnapján is. És mindezért a munkáért nem fizettek semmit.

A Magyar Acélárugyárban pedig a hírhedt Czibula törte a seprünyelket az inasok hátán. Itten, hogy ne mondhasák, hogy ingyen dolgoznak, egy pengő és nyolcvan fillért fizettek nekik egy teljes hétre munkadíj fejében.

Ugyancsak az Ifju-szaktanács munkájának köszönhető, hogy a 18 éven aluli inasoknak a fizetését napi 400 lejben állapították meg, a 18 éven felüli inasok számára pedig a hivatalosan megállapított órabéreket. A tanulók helyzete azonban e kis javulás ellenére is nagyon rossz. A tanoncotthon a bombázások miatt használhatatlan lett és a vidéki tanoncok az idősebb munkások jóvoltából élnek. Igaz, hogy a vasuti munkások segítségükre siettek azzal, hogy napl két pengőért kosztot utaltak ki számukra a vasutasok gyermekotthonának konyhájáról, de ez még mindig nem elég, mert ezt a kérdést intézményesen kell megoldania a szervezett munkásságnak nemcsak a vasutnál, hanem az egész városban.

És hogy mit jelent a demokrácia az ifjúságok és inasok számára, azt megmondja nekünk az alapokmány: „Egyenlő munkáért egyenlő bért”. Adja meg az inasoknak a szervezkedés jogát!

Az inasok maguk kell harcoljanak jogaikért!

Az inasokadást időtartamát legfeljebb 3 évben állapítsák meg!

Az inasoknak adjanak olyan fizetést, amelyet a munkájuk után megérdemelnek!

Ne használják az inasokat olyan munkák elvégzésére, amelyek nem a szakmájukból valók!

Az inasotthonokat a Szaktanács vegye ellenőrzés alá!

Büntessék meg azokat a főnököket vagy mestereket, akik tanoncokat nem engedik szervezkedni és embertelenül bánnak velük!

Teremtsenek olyan inasiskolákat, ahol jó és képzett mesterembereket és szakmunkásokat neveljenek belőlük.

Ezzel még korántsem fejeztük be az inasok helyzetének megtárgyalását. A nyilvánosságra fog még kerülni részletesen az inasok helyzete a kisparban és a különböző üzemekben, de különösen a tanoncotthonokban.

Az inasok csak úgy remélhetik nyomorúságos helyzetük megjavulását, ha ők is szervezkednek. Ezután üzenjük az inasoknak, hogy ne féljenek! A törvény ma már az ő oldalukon van, őket pártolja. És azokat a főnököket, akik akadályokat gördítenek az ifjúságok és az inasok szervezkedése elé, szigorúan meg fogják büntetni.

Tóth Imre

Szabad szó

Tudni akarjuk az Internacionálé szövegét

Tisztelt Szerkesztőség! Én már több ízben résztvettem az idősebb elvtársak gyűlésein és mikor az Internacionálé eléneklésére került a sor, eleinte az ének még jól ment, de a vége felé 1000 ember közül alig 2—3 ember tudta a szöveget. Ez megtörtént a Józsa Béla emlékére rendezett ünnepélyen is, mind a temetőben, mind a Diákházban. Annyi ember közül alig néhányan tudták végigénekelni! Ugyanigy volt ez a Dermaia-sportpályán tartott népgyűlésen is; a több ezer főnyi tömegből jóformán senki sem tudta az Internacionálét.

Még számtalan példát tudnék felsorolni, hogy hány helyen — ahol sor került rá — nem tudták az Internacionálét. Mi ennek az oka? Az, hogy nem tudjuk a szövegét. A fasiszták tüzzel-vassal tanították a maguk indulóit a kényszerítették az emberiséget azok éneklésére. A demokráciában semmire sem kényszerítenek, de legalább azok tanulhassák meg az Internacionálét, akik jószántukból akarják! Ezért arra kérjük az újságíró elvtársakat, hogy az Internacionálé teljes szövegét közöljék le az újságban. Felkérem mind a dolgozó elvtársakat, mind a tanuló ifjuságot, olvassák el a kinyomtatott szöveget figyelmesen 5-ször, 6-szor is, hogy ezután ne kelljen szégyent vallanunk!

Lajcsák Tamara

III. osztályos polgári iskolai tanuló.

As egyetemi Diákasztaltól fasiszta nem élhet!

Tisztelt Szerkesztőség! Diákeletünk megtisztításakor a különböző kolozsvári diákszervezetek kimondották, hogy a diákjóléti intézményeket csak olyan egyének vehetik igénybe, akik multbeli magatartásukkal is erre érdemesültek. A diákság legéberebb örködése ellenére mégis megtörtént az a sajnálatos eset — amelyről a Világosság december 23-iki számában Silaghi Stefan orvostanhallgató a nyilvánosságot is tájékoztatta —, hogy Bereczky Sándor orvostanhallgató, aki a multban fasiszta magatartást tanúsított, az egyetemi diákasztalnál élkezik. Ezzel kapcsolatban a cikkíró azt kérde: „Vagy talán már a Diákmenza vezetősége sem elég megbízható már?”

Az ügy tisztázása érdekében a Menza-bizottság tagjaként szükségesnek tartom Silaghi kollégával a következőket tudatni. A Diákasztalra a hallgatókat kizárólag a magyar, román és zsidó diákság képviselőiből alakult Menza-bizottság utalja be. Ez a bizottság utalta be Bereczky Sándort is. Minthogy a bizottság sem Bereczkyt, sem a közelmultban viselt dolgait nem ismerte, ennek megfelelően a beutalást is csak ideiglenesen írta alá, azzal a szándékkal, hogy az illető multját rövidesen kivizsgálja. Erre azonban nem került sor, mert Bereczky kétnapi tartózkodás után a városból elhagyta. Így tehát a felelősség a beutalást jóváhagyó Menza-bizottságot terheli és nem a Diákasztal vezetőségét, melynek semmi beleszólása sincs abba, hogy ki élkezik a Menzán.

Silaghi kolléga jobban tette volna, ha észrevételét először a Menza-bizottsággal tudatja, melynek jogában áll a beutalást visszavonni és az illetőt a Diákasztalról kizárni. Így bizonyára nem került volna sor egy olyan intézmény vezetőségének megvádolására, mely a legdemokratikusabb szellemben működve, magyar, román és zsidó diákoknak egyenlően osztja kedvezményeit, pusztán a részorultságot tartva szem előtt.

Garza Ferenc

bolcsészertanhallgató.

Üdvölnök

Boldog újévet kívánok

Balla Gergely
mészáros.

Bélya-

gyűjteményeket,
tömegtudományokat, régi
levelezéseket bár-
kinél könnyebben
vásárolunk

RENDEZÉS
helyszíne
Dávid Ferenc-utca 12.

Kétszázharminc bérautós nevében

Tisztelt Szerkesztőség! Minden este el'og a fájdalom, mikor a Világosságot végigolvasom. Sokfelét közölnek benne városunk munkásságáról, éppen csak a bérautósokról nem írnak semmit sem, mintha azok nem épp úgy a közérdeket szolgálták volna, mint bármilyen más munkás. Azt kérdelem a Tisztelt Szerkesztőségtől: tudják-e, hogy milyen nagy kárt okoztak nekünk a háborus bűnösök? A 115 tagból álló bérautóársulat minden kocsiját elvitték, pedig a társulat 230 embernek adott foglalkozást és kenyeret.

Mi, gépkocsivezető férfiak, akik idehaza maradtunk, még csak vagyunk valahogy, de bizony azok a szegény asszonyok, akik két-három gyerekkel maradtak itt, kocsi nélkül, kenyérkereső nélkül, azt sem tudják, hogy mitévők legyenek.

Mi, itthonmaradtok nem bírtuk ezt tovább nézni. Ugy határoztunk, hogy újra nekifogunk a dolognak és kis, összeadott pénzünkkel más kocsikat állítunk a közérdek szolgálatába. November 28-a óta hét kocsit máris a hatóságok rendelkezésére bocsátottunk, hogy a kocsivezetőknek legyen miből élniük, de jusson valami ama tagtársak hozzátartozóinak is, akiknek az emberük a távoli nagyvilágba sodródott.

A mi ügyünk nagyon is közérdek. December huszadikán láttam, hogy két gépkocsivezető társam kétkerekű taligán súlyos beteget huzott. Ezek azelőtt nem a taliga rudját, hanem a volánt fogva, gépkocsin vitték a betegeket a mentőállomásra. Azt látva azt gondoltam: Istennem, ez a beteg megfagy, mire a kórházba érnek vele! Ezért aztán még jobban elfogott a munkavágy, hogy fáradtságot nem ismerve, minél több elhagyott autóalkatrészt szedjünk össze és autókká rakjuk össze. Nehéz, kinos dolog ez, mert a hátunkon kell cipeljük a nehéz darabokat, de nem baj, eddig is dolgoztunk és ezután is dolgozni fogunk a közérdekért. És sietnünk kell, mert a mulban hányszor előfordult, hogy éjfélkor hívtak minket telefonon például Szilagyecsehre vagy még meszszebbre: menjünk és hozunk be egy halálos beteget.

Es most vajjon nem hívnának, ha volna kocsi? De most még hiába hívnak, nincs mivel menjünk. Dolgozni kell nekem a közért, azért is, mert négy gyerekem van — a kisfiam éppen megtaszította a kezem írás közben — és csak én tudom, hogy miből élek. De ezt nem fontos közölni. Csak az a fontos, hogy mi is közérdeket szolgálunk és szolgálunk. Ugy-e igazam van, mikor ezt kérdelem a Világosság szerkesztőségétől?

Szabó Elek
bérautós.

Szigorúan ellenőrizték az italméréseket

Tisztelt Szerkesztő Ur! A Világosság egyik számában azt olvastam, hogy szesztilalom van. És mégis dugva, zárt ajtók mögött kiszolgálják pálinkát. A szegény munkásember este fáradtan megy hazafele és ha betér valahova egy pohár sörre, hát pálinkával kínálják, még hozzá olyan pálinkával, hogy a férfiak tiszta boldok lesznek tőle. Kérdelem, hogy ezekre a korcsmákra a szesztilalom nem vonatkozik?

Ha egy családanya tejet vesz feketén, négy pengőt ad literjéért, akkor megbüntetik a vevőt is és az eladót is, pedig ezt a gyermekének vette. A pálinka decijét ugyanakkor feketén tízenegypengőért árulják. A férjek egy félóra alatt otthagyták a korcsmában egész heti keresetüket, a családjuk meg nyomorog és éheznek. Figyeljék meg egy kicsit a korcsmákat, különösen a külvárosi negyedekben! A Baradvásár-tér sarkán nézzenek be a Fülöp-vendéglőbe is és legyen gondjuk arra, hogy ne árulhassanak ott pálinkát. A korcsma ugyan be van zárva, de a kapu nyitva van a vendégek fogadására.

Ajánlatos lenne ezt a korcsmárosnét inkább munkára kényszeríteni, hadd ismerje meg a munkát és ne huzza el a szegény munkáscsaládok és gyermekek szájától a pénzt ilyen drága pálinkával.

Egy felháborodott családanya, akinek három gyermeke van és a férje korcsmárosnét b'oldogítja keresetével.

Látogatás Csikországban, ahol a nép az ur

A Brassóban megjelenő Népi Egység riport-sorozatában számol be a székelyföldi helyzetéről. A cikksorozat néhány érdekességet részletez az alábbiakban közöljük:

Lassít a vonat. Kőkös következnek. Az állomás épületén nincsen felirat. Kékkarszalagos polgárőr áll a peronon kurta karbéllyal a vállán. Kőkösön felül csak ritkán lehet egyenruhát látni. A Székelyföldön a katonának se hire se hamva. Eltűntek az egyenruhás pénzügyőrök, az irattáskás adóvégrehajtók, a szuróstekintetű rendőrök és a goromba csendőrök. Kőkösön felül néprajz van. Kőkösön felül harisnyás fősolgabírók, munkásokból és földművesekből lett főispánok, polgárúrhás önkéntes karszalagos rendőrök és csendőrök intézik a nép s rását és biztosítják a rendet. Székelyek és románok, földművesek és munkások, kik annyi vizsaly és mégtöbb uszítás után testvérként, egyetértésben, vállalva dolgoznak a gyűlölködés okozta romok eltakarításán...

Esteledik. A távolban Sepsiszentgyörgy házai tűnnek fel. Nemsokára beérkezünk a csaknem néptelen állomásra. Jobboldalt romokban hevernek az épületek. A németek jártak itten is. Az állomásépület, távolabb a hatalmas gabonaraktár épségben maradt. A „szövetségesek” nem tudtak még nagyobb pusztításokat végezni.

Az eső elállt. A vonat elindul. Két szovjetkatonára kerül uti ársnak a fülkébe. Az egyik, a barnább, pár szót tud románul. Velikilukiból való. A másik szibériai. Kézzelel-lábbal hadonászva társalgunk. Fényképeket vesznek elő. Tábori felvételek. A szibériai katonára himzett ruhájú, festőien szép kozáklány fényképét veszi elő és büszkén mutatja. Hosszasan magyarázni kezd. Beszédéből mindössze csak a Don nevet értem meg. Bizonyára donvidéki lányról van szó, akivel a háború foragata hozta össze, talán éppen a csöndes Don mentén. A fényképet szívére szorítja. Pajkosan nevet... Mindössze 21 éves és négy esztendeje frontkatoná.

Lassan beesteledik. Nemsokára a kerekék egyhangu csattogását elnyomja az összességűl völgyben a sziklakon alázuhogó Olt örökös bús mormogása.

A tervszerűen kifosztott Csikszereda

Este nyolc óra után érkezünk meg Csikszeredába. Az állomásépület romokban hever. A németek műve. Gyalogszerrel indulunk a néptelen város felé. A holdvilágnál mindenütt betört ablakokat látunk. Függyőfoslányokat lenget a szél az ablakokon keresztül. Egész utcahosszat

Csikszentdomokost sem kimélte meg a háboru

Utunk második állomása Csikszentdomokos. Ez a fenyőfa hazája. A fenyő adja meg a mindennapi száraz kenyeret Csikszentdomokos dolgozó népének.

Kurkó Sándor községi bíró vezetésével tekinthetünk meg Márion Áron erdélyi római katolikus megyéspüspök és Kurkó Gyárfás országos elnök — a Magyar Népi Szövetség élharcosa — szülőfaluját. A községen is meglátszik a háború a Maniuról elnevezett önkéntes gárdák kezényoma. A háromszéki arcvonal áttörése után huzamosabb ideig itt tanyáztak a visszavonuló németek. Székely földművesek házaiban halmozták fel a temérdek lőszert és élelmet. Itt éltek a falu lakóinak nyakán, anélkül azonban, hogy a készleteikhez hozzányúltak volna. Közben a szovjet és az angol légiőrtöbbszben légitámadást intézett a falu belsejében levő raklárak ellen. Amikor aztán a híres Grossdeutschland hadosztály megfutamodott, az összes hidak levegőbe repítése után felrobbantották a házakban elhelyezett lőszert és élelmiszerraktárakat, nem törődve azal, hogy sok szegény gazda véres

egyetlen lelket sem látunk. A tisztviselőtelepen haladunk végig. Innen mindenki elment. Az utcasarkokon polgárúrhás rendőr áll. Nem sok dolguk van. Rend és nyugalom honol a városban.

A kihalt város utcáin kóborolunk. A pusztulás és az elhagyottság képe fogad minden utcában. Osszetört ablakok, felszakított redőnyök, egy-egy mérszárszék hussal, de vevő nélkül, teszik változatossá Csikszereda képét. A tizenháromezer lakosu Szeredában jelenleg Zsögöddel együtt kétezer ember tartózkodik. A többiek elmenekültek. A volt MÁV osztálymérnökség korszerű palotáján átsüvit a hideg szél. Az ajtók kifordultak. Az ablakok nagyrésze bezuzva. Az udvaron hatalmas összetört butorhalmaz hever. A padlózat szétzört szalma. Ez a kép fogadja a belépőt, bármely elhagyott magánlakásba, vagy középületbe lép.

Itthonmaradt szeredai demokrata polgártól tudjuk meg, hogy a háromszéki arcvonal áttörése után a magyar közigazgatási szervek azonnal menekülésre szólították fel a lakosságot. Ehhez járult még a német híverés, amely a legképtelenebb rágalmatok terjesztette a Vörös Hadseregéről. Ujjab megsemmisítő német titkos fegyverekről beszéltek. Nem a kofák, hanem a megyei és a városi urak rémítették a lakosságot a V-3-ról, amelyet éppen Csikszeredánál vetettek volna harcba a németek. Nosza lett erre nagy futás. Még a higgadtan gondolkodókat is megremélette a titkos fegyverek meséje. Mindenki csomagolt. Ki vonaton, ki kocsin, ki pedig gyalogszerrel vágott neki a nagyvilágnak. Órák alatt elnéptelenedett a város. Azután jöttek a németek és minden megmozdítható tárgyat gépkocsira raktak és megkezdődött a német hadijelentésekből ismert katonai berendezések összerombolása. Levegőbe repítették a villamosműveket, az állomásépületet, hidakat s természetesen ezek a rombolások egész sereg magánházat is megrongáltak.

Járjuk a néptelen utcákat. Amott a sarkon van Paál Gábor dr. ügyvéd, volt magyarpárti és erdélyipárti vezér pazar nyaralója. A dolyfős, népnyzó politikus szintén elmenekült. Milliokat vitt magával, akárcsak a többi ügyvéd, orvos, áruvejtető kereskedő és uzorás bankigazgató vagy zsíros korcsmáros. Elmenekült mindenki, akit a fasiszta propaganda megfertőzött. Elmenekültek azok, akik féltek a feltámadt nép bosszujától. De Szeredában új élet kezdődik a romokon. Új élet... A feltámadt nép élete...

verejtékevel felépített otthonát semmisítik meg.

A szovjetcsapatok csaknem megállás nélkül nyomultak a menekülő németek nyomában, majd utánuk pár napig a Maniur-gárda tartotta rettegésben a lakosságot. Tizenkét csikszentdomokosi lakost, köztük két asszonyt, az egyik nyolcvanéves matróna volt, ítéltek halálra, minden előzetes vizsgálat nélkül. Felkeresük a kivégzettek fonnyadt virágokkal és koszorúkkal borított közös sírját. Az áldozatok hozzátartozói siettek hozzánk és könnybelábadt szemekkel beszéltek el a kivégzést. Az áldozatok nagyrésze demokrata meggyőződésű volt s elvük mellett kitartottak a sírig...

Megtollasodott kereskedők

A stílusos községháza elé érkezünk. A nagyterem ablakait a közzeben felrobbant bomba légnyomása zuzta be. A községházával szemben felszakított redőnyű üzletek, elhagyott lakóházak sorakoznak, a helybeli áruvejtető, áruzsorás és elmenekült kereskedők házai. Egyik ház szebb a másiknál s amint

mondják, egyik fényűzőbben volt berendezve, mint a másik.

Két-három esztendő elegendő volt arra, hogy az idegenből idevetődött kereskedő megvagyonosodjon. Gyűjtötték is a vagyont szaporán s ehhez hozzásegítette őket a korlátlan meggazdagodás lehetősége. A nagykereskedők kivétel nélkül elmenekültek. A németek tehergépkocsikat bocsátottak a rendelkezésükre és azokon menekültek el — ahogy a szentdomokosiak mondják — „azt a teméntelen portékát”. De hogy meddig sikerült eljutniok, arról nem sokat lehet hallani. Mindössze az egyik marosfői kereskedő esetéről tudnak, aki baráti viszonyban volt az ottan állomásozó németekkel s amikor menekülésre került a sor, a német parancsnok nagylelkűen felajánlotta szolgálatait. Az elrejtegetett árut felrakták a német tehergépkocsikra, felült a kereskedő fiatal felesége és eladó lánya, s amikor a kereskedő fel akart szállni a gépkocsira, a német parancsnok revolvert fogott rá, mellbe lökte és az áruval megrakott tehergépkocsi az asszonnyal és lánnyal együtt elrobbant. A becsapott, feleség és lány nélkül maradt kereskedő most saját holmijának eladogatásából tengeti életét és átkozza a földkerekség valamennyi németjét...

A község egészségügye felől érdeklődünk. Orvos nincs a faluban. Nem is volt. A szomszéd faluban lakó orvos szintén elmenekült. Azóta a községi szülésznő, névszerint Kristály Róza látja el az orvosi teendőket. Orvosság nincs. Fájdalomcsillapító szert hónapok óta nem láttak. Orvosra volna szükség. A község határát elaknásították a németek s naponta vannak emberáldozatok. Pár nappal ezelőtt egy felrobbant akna az egyik pásztorgyermek lábait összeroncította. A szülésznő szerint amputálni kellene, de ki mer ilyen műtétre vállalkozni?

Az öreg asszonyoktól Mária-nővér nevét hallom emlegetni, aki mindenben segítségükre van. Valóságos legenda övezi Mária-nővért, akiről kiderül, hogy Malofeja Mária-nak hívják és foglalkozására nézve a csikszentdomokosi szovjet telefonos nőiközlőntmény parancsnoka. A Magyar Népi Szövetség nagygyűlése után ismerkedek meg „Mária-nővérről”. Magas, karcsú, hófehérarcu, szőke, festőien szép orosz lány. Kinos helyzetbe hoz, sajtónyilatkozatot akar belőlem, az újságiróból, kicsikarni. Tolmács utján tudom meg, hogy odahaza valahol Nagy-Szovjetországban újságíró. A kollegánól kíváncsi a népgyűlés lefolyására, a beszédek tartalmára, a felszólalásokra, egyszóval mindarra, ami az újságíró érdeklé.

A falu végén levő szövetkezeti malmot és fűrésztelepet látogatjuk meg. A hatalmas liszt- és buzaraklárát a németek fosztották ki, azonban már nem volt idejük, hogy a fűrésztelep több százmillió forintos állományát megsemmisíthessék. A szövetkezet igazgatója magával vitte a korszerű üzem összes gépszájait. Az egyik gépszájat vitt magával. Ott áll a hatalmas üzem, amely nemcsak Szentdomokos, hanem az egész Csikmegye szükségletét tudná fedezni, üresen, szíjak nélkül... A székelyek találékonyasága azonban rövidesen módját leli annak, hogy legalább a fűrésztelepet ismét üzembe helyezték. Már tanácskoznak a szükséges szíjak összeszedésére s a hatalmas üzem rövidesen valóban a nép érdekeinek szolgálatában fog állni.

Szász István

AZ „ARANY PÓK” ÉTTEREMBEN
Unió-utca 14. szám.
Nagy Szilveszter-est
Dóval E8788 Góza mutat!

Adás - vétel

CUKORBETEGEK! Cukorbetegől visszamaradt, sértetlen Insulin eladó. Vörösmarty-utca 14. Vasass. 2008

IDEGENNYELVŐ és magyar könyvet, könyvtárat, nyelvkönyveket jó áron veszünk. Lepage-könyvüzlet. 2112

PORTABLE vagy irodai írógépet veszünk. Lepage-könyvüzlet. 2112

EGY Singer-varrógép jutányos áron eladó. Cim a kiadóban. 2105

ELADÓ egy pár női 39-es cipőre fekete, kifogástalan állapotban lévő hópő, 1 pár 38-as és 1 pár gyermek 31-es. Béihlen-u. 8 sz. Cipész-műhely. 2108

IRÓGÉP, Smith Premier eladó. Deák Ferenc-u. 46, 1. em., ajtó 3. 2111

MODERN szobaberendezéseket eladók, vagy szakértőnek bízományba adnám. Érdeklődni Dávid Ferenc-u. 3. Ruzs. 2092

EGY teljesen jókarban lévő és szép sportkocsi eladó. Gyárfás Jenő-u. 77. 2093

ELADÓ díofurntros könyvszekrény, kétszemélyes rekamié, kombinált szekrény, fotel, egy fékes íróasztal és gyermekágy. Budai Nagy Antal-u. 64. (Volt Honvédt. utca.) 2096

KOMBINÁLT, fehér gyermekkosci eladó. Szentlélek-utca 2 sz. 2021

EGY hatos kötőgépet, Flach 80 szélességben vennék. Cim a kiadóban. 2011

RÓMIKÖVET keresek. Tordai ut 5. 2026

ELEGÁNS férfiföltényt, utazóbőröndöket keresek. Cimeket a Diákmenza portásához kérek. 2097

BILLIÁRDASZTAL bérbe kladó. Cim: Eszterházy-utca 3. Villamoscsengő. 2009

ELADÓ új, modern konyhabutorok. Ugyanott egy ügyes fiú asztalostanulónak, fizetéssel felveszek. Jókai-utca 8, balra. 2. ajtó. 2071

LÁDAKÖTŐ vasbronsot használt állapotban, bármilyen méretben és mennyiségben veszek. Farkas József, Arató-utca 4 szám. 2087

ELADÓ Stovasser-harmónium és bőrgarnitúra jó állapotban. Cim a kiadóban. 1386

BEFAGYOTT belső vízvezeték hálózatát világszerte kioldozza és üzembehelyezi Bihari Gyula szerelő. Dézsmá-utca 2. 2039

KÉT pár Polár felszavarható korcsolya 37-es és 42-ös cipőre, egy 3 személyes erős ródlis eladó. Megtekinthető 1-3 közsőt, Jókai-u. 10. 2034

ELADÓ bőrkabát, posztóbéléses, köztélemetro. Györgyfalvi-ut 62. 2081

ELADÓ tüll ágylétrő, szép butor, női és férfiféltékabát. Magyar-utca 11, emelet. 2032

ELADÓ egy Zeiss Ikon fényképezőgép, egy vöröaróka, egy Csathó-könyvsorozat. Cim a kiadóban. 2079

DÁNIEL kályha és fűzőkemence eladó. Kalandos-utca 5. 2078

EGY strófeszekér eladó. Kádár-utca 12, Favágó Szövetkezet 2077

TETŐFEDÉSRE, 240 négyzetméterre cseréppel vagy deszkával — használt anyagból is — ajánlatot kér Első Magyar Biztosító, Egyetem-u. 1. 2074

EGY kifogástalan állapotban lévő, prima írógép eladó. Cim a kiadóban. 2024

LISZT ellenében tarhonya, laska és különféle levestársa kapható az ujonnan átszervezett „Tranzsylvánia”-társulatomban. Horea (Horthy)-u. 8. Bőrmunkát vállalok. 2020

ELADÓ díofurntros háló, asztalok és egyéb butordarabok. Kossuth L-u. 32, asztalostánál. 2069

ELADÓ egy Billiárd Rex-asztal, több literes üveg és szódás üvegek. Megtekinthető Szamosközi-u. 29 szám. 2062

VESEK angorafonát, esetleg gyapjút. Lazányiné, I. ker., Szabó Károly-u. 19, a Görögtemplom-utcából. 2032

OST-RASSOW: „Chemische technologie” című könyvet keresem megvételre. Ajánlatokat a kiadóba, „Vegyész” jellegére. 2054

KERESEK bérbe vagy megvételre jókarban lévő pianót. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek, „Széchenyi-utca” jellegére. 2045

FÉRFITÉLIKABÁT eladó. Dohány-utca 10, ajtó 2. 2048

ELCSERÉLNÉM Szakszofonomat vagy megvinnék jó állapotban lévő, 60 basszusos tangoharmónikat refízitással. Cimem Bernáth, Teleky Mihály-utca 6. 2040

PERZSASZŐNYEG, üszekötő és szalagarnitúra mely áll 4 fotel, 2 puff és asztalból, eladó. Cim: Bernáth, Teleky Mihály-u. 6. 2040

BOROSHORDÓ, 57 literes és egy kolbászöltő eladó. Donát-ut 60. 2016

BÉLYEGGYŰJTEMÉNYEKET, tömegbelyeg, régi levélbortékokat vásárolunk. Bélyegkereskedés, Dávid Ferenc-utca 11-zenketű. 935

TÖMEGBÉLYEGET, bélyeggyűjteményeket legmagasabb áron veszek. Kun, Maltovszki-tér 3. D. e. 10-1-ig. 1983

VALÓDI szakszokpelerin jutányosan eladó. Fehér szücsnél, Mátyás-u. 1. 1984

ELADÓ szépkívitelű zománcozott konyhaberendezések, díofurntros kombinált szekrények, rekamiék, halók, ebédlők, káncpék, szalonok, asztalok, székék, stb. Háztól egy szép, használt, kombinált szoba, egy előszobagarnitúra. Butorraktár, Teleki Pál-utca 3, vagy Karolina-tér 9. (Óvár.) 2032

APRÓHIRDETÉSEK

JÓ állapotban lévő Remington írógép eladó. Gombocz Zoltán 2. 2057

PERZSASZŐNYEGEKET, ezüst tárgyakat veszek. Cimet kérem a kiadóba „Szőnyeg” jellegére leadni. 2030

Alkalmazást-keres

PERFEKT román gépirónó állást keres. „Royal” jellegére. 2059

FIU- és leánypolgárra magánaton előkészíték. Fery Oszkár-u. 1, második em. 10. Státusházak, Sétater. 2076

GYAPJUFÉSÜLÉST, fonást olcsón vállalok. Pata-utca 93 sz. (Bejárát Méhes-utca felőli kapun.) 2086

RAKTÁRNOKI, árukezelői, ügynöki vagy más állást vállalna kereskedőség. „Azonnali belépés” jellegére. 2070

FÜSZERKERESKEDŐSEGÉD alkalmazást keres. „Jó munkaerő” jellegére. 2070

FIGYELEM! Angora- és más gyapjufonást olcsón vállalok. Nagyné, Kajántól-ut 118, ajtó 5. 2057

ELMENNÉK házvezetőnőnek 2 éves kishammal, magános urhoz. Cim a kiadóban. 2049

IDŐSEBB nyugdíjas, elsőrendű mérlegképes könyvelő szerény igények mellett foglalkoztatást keres. Ajánlatot „Nugdíjas” eligére a kiadóba kér. 1901

Alkalmazást kaphat

EGY garanciaképes tisztviselő, aki a könyveléshez ért, január elsejére felvétetik. Favágó Szövetkezet, Kádár-utca 12 szám. 2071

JOBB mindenek szakácsnót keresek. Kádár-utca 10, Husáruyár, Takács Sándor. 2073

KISZOLGÁLOÉANYT azonnalra felveszek. Üvegüzlet, Széchenyi-tér 29. 2072

TÖKÉS társ keresetetik központban lévő élelmiszerüzlethez. Bővebbet Patak-utca 3, II. 6. Munkás-mozi mellett. 2033

25 ÉVE fennálló főtéri szabóműhelyhez szakképzett társat keresünk. Pénz nem szükséges. Istók-iroda, Deák Ferenc-utca 11 szám. 2033

KERESEK akt-modellt. Ajánlatokat „Festőművész” jellegére a kiadóba. 2053

SZOLGÁT és egy mindeneseleányt felveszek. Bartha Miklós-utca 3. Vendéglő. 2043

EGY asszonyt, aki a főzénél is tud segíteni, felveszek. Bartha Miklós-utca 3. Vendéglő. 2043

VARRÓNŐNEK géphasználattal, meleg munkahelyet adok. Eszterházy-utca 3. 2041

MEGBIZHATÓ nyugdíjas férfi vagy nő nappali órákra kerestetik. Cim: Eszterházy-utca 3. 2041

FAESZTERGÁLYOS, jó munkás azonnal állandó munkára felvétetik. Donát-ut 82 szám. 2036

INTELLIGENS, független, fiatal uriaszszony, akinél nemzetiség nem számít, egyedülálló urhoz házvezetőnőnek felvétetik, belvárosba. Cim a kiadóban. 2019

KERESEK újvőre egy mindeneseleányt. Széchenyi-tér 24 szám, Varga-vendéglő. 2042

EGYEDÜLÁLLÓ, idősebb, intelligens nő keresek, aki teljes ellátás mellett gondozná öreg nővéremet. Jelenkezés Szentgyház-u. 6 sz., félmelet, 12-15 óra között. 2046

Ingatlan - iakás

EGY fűszerüzlet, kiadó berendezéssel együtt Szamosközi-utca 46. Kiss József. 2107

BUTOROZOTT szoba hölgy részére kiadó, Eperjes-u. 16. 2110

BUTOROZOTT szoba kiadó tisztviselő férfinak Döbrentei-u. 2. I. em., ajtó 10. 1094

BELVÁROSI elegánsan butorozott különbejárati szobát keres tisztviselő. Cimeket a Diákmenza portásához kérem. 2097

KÜLONBEJÁRATU butorozt szoba kiadó. Dézsmá-u. 44. Ugyanott kiadó műhely, raktár céljára is alkalmas egy nagy és egy kisebb szoba. 2065

KÉT szoba, konyha, speiz, kevés butorral kiadó, ugyanott ócska butor eladó. Petőfi-u. 10-12. 2080

KÜZPONTBAN keresek 3-4 vagy 5 szobás összkomfortos lakást, Cseré is lehetőséges. 4 szoba-konyhában a Rákóczi-uton lakom. „Közvetítő díjazok” jellegére. 2063

BELVÁROSBAN tiszta, csendes butorozott szobát keresek. Cimeket ármegjelöléssel a kiadóban „Sürgős” jellegére. 2085

KLINIKÁK közelében vagy 10 pernyi távolságra keresek 2 vagy 3 szobás komfortos lakást. Cimeket „Orvos házaspár” jellegére kiadóba. 2029

BUTOROZOTT szoba kiadó nőnek. Kossuth Lajos-u. 20, ajtó 5. 2027

ISKOLÁS gyermekeket teljes ellátással felveszek. Györgyfalvi-ut 112. 2034

JÓFORGALMU cipész-műhely kiadó. Galamb-u. 2. 2056

KERESEK butorozott szobát különbejárattal, esetleg zongorahasználattal lehetőleg belvárosban. Ajánlatot „Szinházi karnagy” címre kérek a kiadóhivatalba. 2045

KIADÓ rendes családoknak. Tordai-uti 2 szobás komfortos villa berendezve, bérfizetés nélkül gondozásért. Érdeklődni: Hunyadi-tér 19, emelet. 2047

KÜLONBEJÁRATU butorozott szoba fürdőhasználati kiadó. Kossuth Lajos-u. 46. délelőtt. Ugyanott tiszta új fekete férfiruha eladó. 2037

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használati kiadó. Fejedelem-u. 22. 2013

SZOBÁ-konyha butorozva vagy butor nélkül, ugyanott kis butorozott szoba fürdőszoba használati kiadók. Em. 10 sz. Rákóczi-utból. 2012

KERESEK központi fekvésű 2 szoba, konyha, fürdőszobás lakást. Cimeket a kiadóba kérem leadni „Modern 2” jellegére. 2015

HÁZIMUNKÁBAN segédkezésért fiatal házaspárnak olcsó lakást adok. Érdeklődni Magyar-u. 34. 1-3-ig. 2014

5 SZOBÁS komfortos lakás, ugyanott fiatalembernek butorozott szoba kiadó. Petőfi-u. 16 sz. 2022

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használati két személynek kiadó Tordai-ut 45. 2010

Külfélék

ORBÁN JÁNOS kőművesmester szak-társamat kérem, keressen fel Vörösmarty-utca 14 alatt, hol hónapok óta betegem fekszem. Vasass. 2008

PÉTER LÁSZLÓ VIII. gimn. tanulóról ha valaki tud valamit, értesítse szüleit. Cim: Kolozsvár, Széchenyi-tér 6, üvegüzlet. 2104

ELVESZETT barna irattáska Lepage papírüzletben sombaton délután háromnegyed 5 órakor, Aki véletlenségből elvitt, megfelelő jutalom ellenében Szentgyház-u. 7 szám alatt Keszlerékhez adja be. 2101

ELVESZETT 19 sz. vasuti pénztárnál Dajka Jánosné névre szóló arcképes vásárlási könyv, a megtalálót kérem jutalom ellenében Szigligeti-u. 12 leadni. 2098

HÁZASSÁG céljából megismerkednék komoly 45-50 éves nővel, egyedülálló keresztény özv. ember vagyok, foglalkozásom textilkereskedő. Levelet „Komoly” jellegére a kiadóba kérek. 2083

AKI A „DEKOR”-szalon tulajdonosnőitől, Radó Erzsé és Zsuzsi, valamint sógoraim, Nussbaum Mózes és dr. Müller Miksától ruhaneműt vagy értéktárgyakat deportálásuk előtt átvett, kérem értesítsen. Radó György, Dermata-cipőgyár. 2006

BELVÁROSBAN bodega átadó. Érdeklődni János vitéz-u. 10. 2068

FIATAL izr. urilány megismerkedne házasság céljából, előbb levél útján, majd személyesen 25-30 éves izr. intellektuellel. Levelet „Ketten könnyebb” jellegére a kiadóba. 2046

FELKÉREM Bakó Annát jöjjön azonnal a Papp-cukrászdába. 2017

GYONGYOSRE utazó vagy onnan érkezőket kérem, hogy a kiadóhivatalban adják le cimeiket. Gr. 2017

FELKÉREM azt a Bot nevű urat, akinék, mint honvédkatonának a román csapatok bevonulása előtt napon Kendilónán egy rend civil férfi ruhát és fchérneműt adtam, hogy ezt három napon belül Tordai-ut 40 szám alatti lakásomra szállítsa vissza, illelkező esetben feljelentem a rendőrségen. Dr. Ferenczén Jagamas Ilona

SZIGETI optikus felkéri mindazokat, akiknél felesége vagy sózora, Fischbein László Rákóczi-ut 15, illetve nővére értéktárgyakat, optikai árukat, ruhaneműt stb. hagyta megörzészés végett, vagy azok hollétéről tudnak, szíveskedjenek címüket Szigeti L. Pál látáseresztészetben, Jókai-u. 2-4 alatt közölni. 2039

TELJES ellátást keresek VII. gim. fiam részére gyermekszertető uri családnál, kindl otthonra talál. „Csendes otthon”. 1999

EGY hold föld haszonélvezetét, lakást, téli tüzelőt adnék annak a családnak, aki birtokomra felügyelne. Érdeklődni Sütő L. utca 9, d. u. 4-5. Jakabnál. 2059

FOTO Horváth, Malom-utca 4 keres megvételre 10x15 modern nagyított, mácológépet és fotoanyagot. 1997

VIZVEZETÉK, központi fűtés szereléseket készit és üzembe helyez „Katoná” Árpád-ut 13. 1445

TÉCSI pedikúr tyukszemvágó most Szabadság-tér 27. 1484

TISZTELETTEL értesiti az Iparosok és Kereskedők Hitelszövetkezete betétesit és ügyfeleit, hogy 1945 január 2-tól elfogad hetibetétüket és kölcsönöket folyósit. Kossuth Lajos-u. 50. 1917

BORKABATOT és szélkabátot szak-szerűen készit Krejcsi, Györgyfalvi-ut 53. 1953

KULTOZTETÉSEKET és mindennemű szállítást garantáltan és szakzerűen vállalok. Berde Mózes-u. 3, II. emelet. 1861

VASUTI podgyász, árukezelést, költöztetést szakszerűen eszközöl Stransky, szállítási iroda Horea (Horthy)-ut 34. 1878

SZÖVŐDE bėrmunkát vállal. Cim Székely-szövőde. Tamás András-u. 24. 1859

TÜLTÖTOLLKÉSZITŐ és javító űze mem folytatja működését. Új tollakban választék. Fülöp Kálmán. Deák Ferenc-utca 22. 765

ANGOLUL gyorsan, alaposan megtanul dr. Baierdorff Teréznel, Mikó-u. 8. 1760

FUVAROZAST garantáltan vállal a Magyar fuvarosok régi szállítóvállalata, Széchenyi-tér 20. 1795

Játék és Sport
CSEGEZINÉL
Unió-utca

CIPŐJEGYET
DEÁK cipő-üzletben
VÁLTSÁ BE,
ahol jegymentes cipőket is vásárolhat

Domrády La'os
lakberendező,
modern butorasztalos,
raktáron tart mindenféle butordarabot.
Deák Ferenc-utca 24. szám

Újból megnyitott a
„STAR”
díval- és rövidárúháza
Telajd. Herkovits M. - Bólyal-u. 8.

Újból megnyitott
a Bolner-áruház
Játék, diszmű és sport-cikkek nagy választékban kaphatók!!
Kossuth L.-u. 8.

Újra megnyitott a
Rózsa M. Drogéria
Szabadság-tér 27. szám.